Onderzoek intersectoraal samenwerken bij de Verbinders

Context

Intersectorale samenwerking tussen gezondheidszorg, sociaal domein en andere sectoren wordt aangemoedigd om gezondheid en welzijn van een bevolkingsgroep te verbeteren. Bovendien weten we dat een actieve rol van inwoners belangrijk is. Toch is nog maar weinig bekend over de invulling en belang hiervan in intersectorale samenwerking, vooral in aandachtswijken. Reden om in Moerwijk actieonderzoek uit te voeren naar de bijdrage van bewoners binnen het project de Verbinders.

Wat hebben we onderzocht?

We hebben twee aspecten van de bijdrage van inwoners in intersectorale samenwerking geanalyseerd:

- De bijdrage van actieve bewoners als zogenoemde coproducenten
- De relatie tussen professionals en coproducenten

Wie zijn de Verbinders?

Het team van de Verbinders biedt inwoners laagdrempelige (mentale) ondersteuning of leidt hen toe naar passende hulp. Een psychotherapeut, maatschappelijk werker, verpleegkundige en opbouwwerker lopen dagelijks door de wijk en zijn aanwezig in de buurtkamers. Inmiddels hebben zij nauwe samenwerking met het informele netwerk en met professionals, zoals: GGZ-teams, huisartsen, wijkagenten, helpdesk geldzaken, en beweegconsultenten.

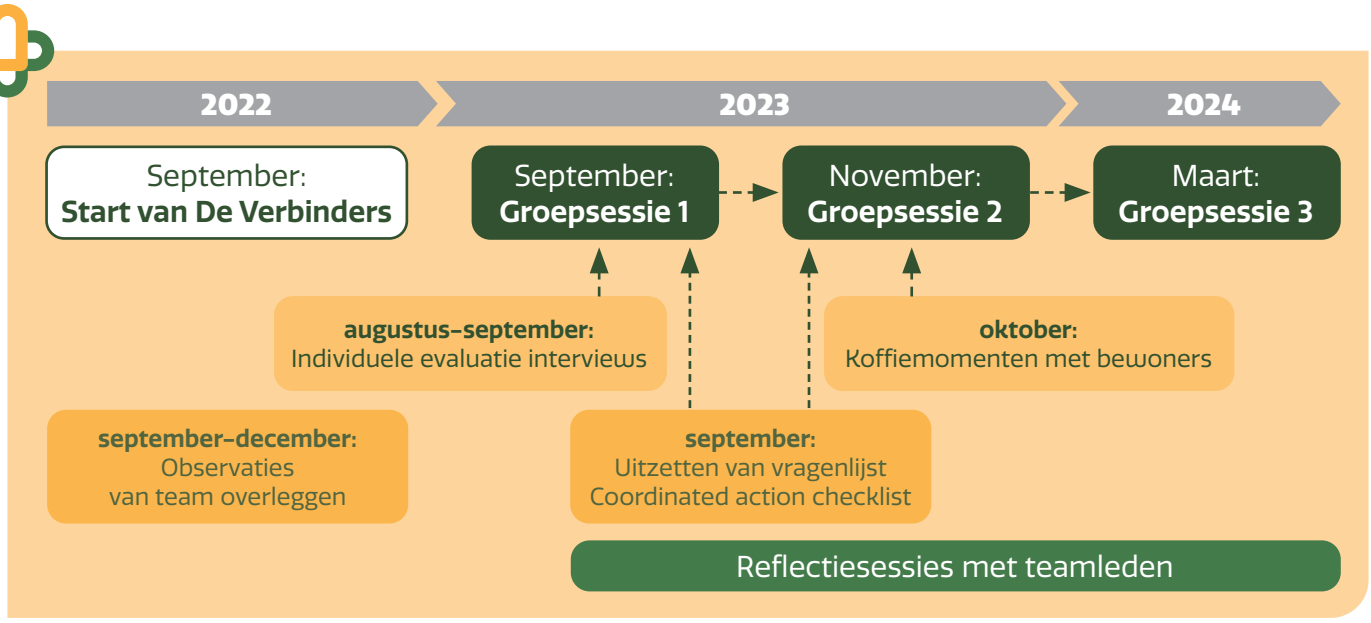

Figuur 1: ***Tijdlijn onderzoek***

Het actieonderzoek

Zoals te zien in bovenstaande afbeelding startte het actieonderzoek in 2022 met het observeren van teamoverleggen. Vervolgens werden diverse instrumenten ingezet om gezamenlijk te leren en de werkzaamheden te evalueren. Ook waren er constant reflectie- en terugkoppelmomenten met het team.

Verantwoording

Dit onderzoek is mogelijk gemaakt door Gezond en Gelukkig Den Haag, subsidieregeling vanuit ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS) genaamd de Preventiecoalitie, de gemeente Den Haag en uitgevoerd door de Health Campus Den Haag. De betrokken onderzoekers zijn Roos van Lammeren, Jelmer Schalk, Suzan van der Pas en Jet Bussemaker. Voor meer informatie of bij vragen: De Verbinders Moerwijk, verbindersmoerwijk@denhaag.nl of Omar van Ommeren, o.vanommeren@indigohaaglanden.nl

Bevindingen

De context van Moerwijk

- Sociaal kapitaal in de wijk bepaalt de mate van betrokkenheid van inwoners → In Moerwijk is de betrokkenheid van inwoners hoog.
- Actieve bewoners bevinden zich zelf ook vaak in een kwetsbare situatie.
- Dit vraagt om ondersteuning, begrip en geduld, maar is ook enorm waardevol omdat ze veel kennis vanuit eigen ervaringen meebrengen.
- Het is belangrijk om de kenmerken van de wijk te begrijpen.
- Er is geduld en tijd nodig om een goede relatie en vertrouwen op te bouwen in de wijk.

Bijdrage van inwoners als coproducenten

- Zij vormen een brug tussen professionals en andere inwoners.
- Zij zijn de ogen en oren van de wijken en hebben daardoor een belangrijke signaleringsfunctie.
- Zij vertegenwoordigen en communiceren 'de stem van de inwoners'.

Relatie professionals en coproducenten

- **Zorg voor wederkerige relaties:**
  Er is moed en bereidheid tot samenwerking nodig van beide partijen. Hierin speelt vertrouwen een belangrijke rol en transparantie van ieders werk draagt bij aan het opbouwen van dit vertrouwen.
- **Ervaren obstakels door professionals:**
  De voorgeschiedenis van samenwerkingen heeft invloed op de bereidheid tot samenwerking. De druk van regels en procedures zorgen ervoor dat men zich beperkt voelt in de mogelijkheden tot samenwerking. Hierdoor is het vaak afhankelijk van personen die meer buiten de gebaande paden durven te treden en wordt de samenwerking niet door organisaties zelf gedragen.
- **Het inzetten van de Verbinders (of vergelijkbare teams) als boundary spanners (bruggenbouwers). Werkzame elementen:**
  - Persoonlijke aanpak, startend bij goed luisteren;
  - Het aannemen van diverse rollen (zoals vriend, bemiddelaar, leider of vertegenwoordiger);
  - Ondersteuning op verschillende niveaus: individueel, groepsgericht en systeemgericht.

Conclusie

Samenwerken met actieve bewoners is waardevol, ook in aandachtswijken. Bewoners in deze wijken kunnen namelijk niet alleen bijdragen aan coproductie, maar ook van profiteren. Zij hebben een grote drijfveer om samen met professionals hun wijk te verbeteren. Besteed echter voldoende aandacht aan de wederkerige relatie en bied ondersteuning en erkenning voor de rol van de actieve bewoner als coproducent.

Artikel

Coproduction Within Intersectoral Collaboration in the Context of a Neighborhood with Low Socioeconomic Scores in The Netherlands https://doi.org/10.3390/ijerph22060954